

Abstrakt:

Diplomová práce se zabývá penitenciálem *Někotoraja zapověď*, což je kajicnická sbírka určena pro kněze-zpovědníky. Jedná se o výčet hříchů spolu s konkrétním pokáním, které má být za daný hřích uděleno. Památka se dochovala v pozdějším ruském opise ze 14.–15. století, ovšem filologickou analýzou bylo již určeno, že vznikla v 11. století v přemyslovských Čechách.

Práce představuje *Někotoraju zapověď* se všemi jejími specifiky a v kontextu vývoje církevněslovanského písemnictví na našem území. Penitenciál obsahuje velmi pozoruhodný materiál odrážející kulturně-historické, sociální i politické aspekty středověké společnosti. Záměrem práce je pořízení doposud neexistující filologické edice na základě rukopisu a dále analýza téměř stovky lexémů vyskytujících se v penitenciálu za účelem charakteristiky slovní zásoby v této památce. Dalším cílem je komparace českocírkevněslovanského penitenciálu s jeho velkomoravským předchůdcem – velkomoravským penitenciálem *Zapovědi svętychъ otъcъ*. A to jak z obsahové stránky, která poukazuje na proměny v tehdejší zpovědnické praxi, tak z hlediska lexika, jež reflektuje možnosti užití staroslověnských lexémů a alternace vyjádření.